

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นเกี่ยวข้องกับสินบน
เทศบาลตำบลศรีถ้อย อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

คำนำ

ด้วยรัฐบาลได้ให้ความสำคัญต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ภายใต้แผนแม่บทยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ จึงได้เข้าร่วมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ซึ่งตั้งแต่เริ่มมีการประเมิน ITA จนถึงปัจจุบันย่างเข้าสู่ปีที่ ๑๔ สำนักงาน ป.ป.ช.ได้มีการพัฒนามาตรฐานธรรมาภิบาลภาครัฐ ส่งเสริมวัฒนธรรมความโปร่งใส และเสริมสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนต่อระบบราชการไทย

เทศบาลตำบลศรีถ้อย ได้เข้าร่วมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ต่อเนื่องเรื่อยมาโดยเห็นว่าเป็นสิ่งสำคัญในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ราชการภายในหน่วยงานในแต่ละรอบปีงบประมาณ ซึ่งในการปฏิบัติหน้าที่ราชการได้มีการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรี หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องเป็นไปตามแบบแผนของทางราชการ และยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานและส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบเฝ้าระวัง ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนที่อาจเกิดขึ้นในเทศบาลตำบลศรีถ้อย แก้ไขปัญหาความเสี่ยงการทุจริตให้บรรลุผลเป็นแนวทางเดียวกัน จึงได้จัดทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นเกี่ยวข้องกับการรับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานภายในองค์กรได้มีการปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความโปร่งใสถูกต้องและให้มีการเฝ้าระวังการกระทำเกี่ยวกับการรับสินบนของบุคลากรภายในองค์กรไม่ให้เกิดประทุพติตและกระทำการที่เป็นการทุจริตอันจะส่งผลให้ภาพลักษณ์ของเทศบาลตำบลศรีถ้อยได้รับความเสียหาย การจัดทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นเกี่ยวข้องกับการรับสินบนดังกล่าว จึงมีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนได้มีความเชื่อถือศรัทธาต่อองค์กรในการปฏิบัติหน้าที่ที่มีความสุจริตโปร่งใส ซึ่งจะเป็นประโยชน์สูงสุดต่อการปฏิบัติราชการและประชาชนก็จะได้รับประโยชน์จากการบริหารงานของเทศบาลตำบลศรีถ้อยต่อไป

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นเกี่ยวกับการรับสินบน

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

เทศบาลตำบลศรีถ้อย อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

๑. ความเสี่ยงการทุจริต

หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

๒. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถจะช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่การเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ได้โดยเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด วัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต: เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกและมีประสิทธิภาพ ต่อไป

๓. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการควบคุมภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้งและแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre -Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นในลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยงเป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post - Decision

๔. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure /Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือโอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุมภายในภายในองค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือการหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud)

๕. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

แบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริตออกเป็น ๓ ด้าน

๑. ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต การกิจให้บริการประชาชนอนุมัติหรืออนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

๖. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๕ ขั้นตอน

๖.๑ การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือขั้นตอนการทำงาน

- ๖.๒ การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
- ๖.๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยง
- ๖.๔ การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต
- ๖.๕ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

เทศบาลตำบลศรีถ้อย คัดเลือกกระบวนการที่มีความเสี่ยง ดังนี้

๑. การคัดเลือกกระบวนการ หรือขั้นตอนการทำงาน

คณะกรรมการบริหารงานจัดการความเสี่ยงเทศบาลตำบลศรีถ้อย ได้มีมติประเมินความเสี่ยงด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ โดยพิจารณาคัดเลือกในการพิจารณาจากการใช้อำนาจในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน ซึ่งการที่ถูกพิจารณาคัดเลือกให้มีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต คือ ความเสี่ยงในการเรียกรับผลประโยชน์ หรือของขวัญของกำนัล จากบริการตามภารกิจ

๒. ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
ด้านการใช้อำนาจหน้าที่และตำแหน่งหน้าที่
ด้านการใช้อำนาจหน้าที่และตำแหน่งหน้าที่
๑. การเรียกรับผลประโยชน์ หรือของขวัญของกำนัล จากบริการตามภารกิจ
ความเสี่ยง : ๑. การให้บริการให้แก่เครือข่ายหรือผู้รับบริการรู้จักสนิทสนม
๒. ผู้รับบริการเสนอผลประโยชน์ให้แก่ผู้มีอำนาจในการให้บริการ จนเกิดความคุ้นเคยกันเป็นนิจ
๓. ผู้มีอำนาจเรียกรับของขวัญของกำนัลเพื่อให้บริการรวดเร็ว

๓. การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เทศบาลตำบลศรีถ้อย กำหนดหลักเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ ด้านโอกาส (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) และการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

(๑) ด้านโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่ง ในรูปของความถี่ หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้นๆ

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑๐ ครั้ง/ปี
๔	สูง	มีโอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๕ ครั้ง/ปี
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๓ ครั้ง/ปี
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒ ครั้ง/ปี
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑ ครั้ง/ปี

(๒) ด้านผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่เกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงินและผลกระทบทางการเงิน

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน ประชาชนไม่ได้รับความสะดวก เป็นภัยต่อความมั่นคง อาชญากรรม และความรุนแรงอื่นๆ
๔	สูง	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส ในการปฏิบัติงานของบุคลากรของหน่วยงาน
๓	ปานกลาง	ประชาชนเกิดความลังเลสงสัยในความโปร่งใสของหน่วยงาน ขาดความเชื่อถือจากประชาชน
๒	น้อย	ก่อให้เกิดข่าวลือในทางที่ไม่ดีต่อหน่วยงาน
๑	น้อยมาก	แทบจะไม่มี

(๓) ผลกระทบทางการเงิน

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	ระดับความรุนแรงผลกระทบ (Impact)	
๕	สูงมาก	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป	
๔	สูง	ความเสียหายตั้งแต่ ๒๕๐,๐๐๐ บาท ถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท	
๓	ปานกลาง	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๕๐,๐๐๐ บาท	
๒	น้อย	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท	
๑	น้อยมาก	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ บาท หรือน้อยกว่า	

๔. การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับโอกาสจะเกิดการทุจริต	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยง (โอกาสเกิด x ผลกระทบ)
ด้านการใช้อำนาจหน้าที่			
๑.การให้บริการแก่เครือข่ายหรือผู้บริการที่รู้จักสนิทสนม ก่อนประชาชน	๒	๒	๔
๒. ผู้รับบริการเสนอผลประโยชน์ให้แก่ผู้มีอำนาจในการให้บริการจนเป็นนิจ	๑	๑	๑
๓.ผู้มีอำนาจเรียกรับของขวัญของกำนัลเพื่อให้การบริการรวดเร็ว	๑	๑	๑

การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต เป็นการวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงความเสี่ยงของแต่ละโอกาส โดยแบ่งออกเป็น

สถานะสีเขียว เป็นความเสี่ยงระดับต่ำ

สถานะสีเหลือง : เป็นความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติการควบคุมดูแล

สถานะสีส้ม : เป็นกระบวนการความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการงานที่มีผู้มาเกี่ยวข้องหลายคนหลายหน่วยงานภายในองค์กรมีหลายขั้นตอนจนยากต่อการควบคุมหรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

สถานะสีแดง : เป็นความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรือสม่ำเสมอ

เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

$$\text{ระดับความเสี่ยงการทุจริต} = \text{โอกาสเกิดการทุจริต} \times \text{ระดับความรุนแรงของผลกระทบ}$$

ระดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๕
๓	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔
๒	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๘
๑	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑ - ๓

การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง			
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่				
๑. การให้บริการแก่เครือข่ายหรือผู้รับบริการรู้จัก สนับสนุนก่อนประชาชนทั่วไป		✓		
๒. ผู้รับบริการเสนอผลประโยชน์ให้แก่ผู้มีอำนาจในการให้บริการ ☐ จนเป็นนิจ	✓			
๓. ผู้มีอำนาจเรียกรับของขวัญของกำนัลเพื่อให้บริการรวดเร็ว	✓			

๕. การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ของเทศบาลตำบลศรีถ้อย อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	วิธีการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
ด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่				

๑.การให้บริการให้แก่เครือข่ายหรือผู้รับบริการรู้จัก สนิทสนม ก่อนประชาชนทั่วไป	ปานกลาง	ประกาศนโยบาย No Gift Policy ประชุมประจำเดือน ถ่ายทอดนโยบายการประกาศประชาสัมพันธ์ไม่รับของขวัญของกำนัล ทุกชนิด การต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ การไม่รับผลประโยชน์ที่เอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบผู้บังคับบัญชาอย่างเข้มงวด ระเบียบที่กำหนด	ทุกส่วนราชการ	
๒.ผู้รับบริการเสนอผลประโยชน์ให้แก่ผู้มีอำนาจในการให้บริการจนเป็นนิจ	ต่ำ	ประกาศนโยบาย No Gift Policy	ทุกส่วนราชการ	
๓.ผู้มีอำนาจเรียกรับของขวัญของกำนัลเพื่อให้บริการรวดเร็ว	ต่ำ	จัดทำประมวลจริยธรรมของผู้บริหาร ประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาฯ และประกาศคณะกรรมการมาตรฐานงานบุคคลส่วนท้องถิ่น และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรในเทศบาลรับทราบและถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด	ทุกส่วนราชการ	